

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2022

Chișinău

**Pentru aprobarea proiectului de lege
cu privire la modificarea unor acte normative**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Sergiu Litvinenco

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****cu privire la modificarea unor acte normative**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Articolul 24¹ din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 59-60, art. 664), se modifică după cum urmează:

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Judecătorul ales în funcția de director sau director adjunct al Institutului Național al Justiției se detașează din funcție pe durata exercitării mandatului.”;

la alineatul (5), după textul „alin. (2)” se introduce textul „și (2¹)”.

Art. II. – Legea nr. 152/2006 privind Institutul Național al Justiției (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 387, art. 789), se modifică după cum urmează:

1. Articolul 6:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Consiliul este alcătuit din 9 membri, din care:

1) 3 membri desemnați de Consiliul Superior al Magistraturii din rândul judecătorilor, după cum urmează:

a) un judecător din cadrul Curții Supreme de Justiție;

b) un judecător din cadrul curților de apel;

c) un judecător din cadrul judecătoriilor;

2) 3 membri desemnați de Consiliul Superior al Procurorilor din rândul procurorilor, după cum urmează:

a) un procuror din cadrul Procuraturii Generale;

b) un procuror din cadrul procuraturilor specializate;

c) un procuror din cadrul procuraturilor teritoriale;

3) 2 membri desemnați de ministrul justiției;

4) un membru desemnat de Președintele Republicii Moldova.”;

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Membrii desemnați de ministrul justiției și Președintele Republicii Moldova nu pot fi din rândul judecătorilor sau procurorilor în funcție.”;

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Mandatul de membru al Consiliului încetează de drept în următoarele cazuri:

- a) depunerea cererii de renunțare la calitatea de membru al Consiliului;
- b) expirarea mandatului de membru al Consiliului;
- c) suspendarea sau eliberarea din funcția de judecător sau procuror;
- d) deces.”;

se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) Membrul Consiliului poate fi revocat de către autoritatea care l-a desemnat în cazul existenței circumstanțelor care exclud posibilitatea exercitării mandatului, precum și la cererea Consiliului, adoptată cu votul a două treimi din numărul membrilor, în cazul neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a atribuțiilor.”;

la alineatul (5), după textul „pe durata mandatului.” se introduce propoziția „Membrul Consiliului nu poate exercita două mandate consecutive de președinte al Consiliului.”.

2. Articolul 7:

la alineatul (1), litera j) va avea următorul cuprins:

„j) aprobă încheierea acordurilor/memorandumurilor de cooperare cu instituții similare din alte state, de contribuție a donatorilor, precum și cu alte instituții și organizații în vederea realizării atribuțiilor și obiectivelor instituționale;”;

alineatul (2):

la litera e), cuvintele „și curriculum-urile disciplinare pentru cursurile de formare inițială a candidaților la funcțiile de judecător și de procuror” se exclud;

se completează cu litera e¹) cu următorul cuprins:

„e¹) aprobă curriculum-urile disciplinare până la începerea activităților de instruire inițială din cadrul semestrului I și respectiv semestrului II;”.

3. Articolul 8:

la alineatul (2), după cuvintele „la cererea” se introduce textul „directorului,”;

se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Ordinea de zi a ședinței se plasează pe pagina web oficială a Institutului cu cel puțin 2 zile lucrătoare înainte de data desfășurării ședinței. În cazul ședințelor extraordinare, agenda ședinței se plasează cu cel puțin o zi lucrătoare înainte de data desfășurării ședinței.”;

la alineatul (4), textul „de membrul desemnat de președintele Consiliului sau, după caz,” se exclude;

la alineatul (5), cifra „5” se substituie cu cifra „3”.

4. La articolul 9, alineatele (1)-(3) vor avea următorul cuprins:

„(1) Directorul este ales prin concurs, cu votul majorității membrilor Consiliului, pentru un mandat de 4 ani, fără posibilitatea de a exercita două mandate consecutive, din rândul persoanelor care au diplomă de studii superioare complete în drept, fie echivalentul acesteia, și ale căror calificare profesională și experiență de lucru din ultimii 5 ani sunt corespunzătoare pentru îndeplinirea atribuțiilor Institutului.

(2) Directorul își încetează activitatea la expirarea mandatului, în caz de demisie sau de deces. Directorul poate fi revocat, în baza hotărârii Consiliului, la propunerea a o treime din numărul membrilor Consiliului în cazurile de încălcare gravă a legislației, de constatare a calificării insuficiente sau a comiterii sistematice de abateri disciplinare.

(3) În cazul vacanței funcțiilor de director și director adjunct sau lipsei acestora, interimatul funcției de director este exercitat de către o persoană din rândul conducătorilor subdiviziunilor Institutului, numită, cu acordul scris al acesteia, prin hotărâre a Consiliului. Interimatul funcției de director poate dura o perioadă determinată de cel mult 6 luni, care poate fi prelungit cu cel mult 6 luni în aceleași condiții.”.

5. Articolul 10:

la alineatul (1):

cuvintele „în drept” se exclud;

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Mandatul directorului adjunct se încheie odată cu mandatul directorului, însă acesta continuă să-și exercite atribuțiile până la numirea unui nou director adjunct. Directorul adjunct poate fi revocat, în baza hotărârii Consiliului, la propunerea directorului.”.

6. Articolul 15:

la alineatul (1), după cuvintele „în specialitățile juridice” se introduc cuvintele „stabilite de Consiliu”;

la alineatul (2):

litera b) va avea următorul cuprins:

„b) copia diplomei de licență în drept, copia diplomei de studii superioare de master în drept sau echivalentul acestora;”;

litera c) se completează cu textul „sau copia actului confirmativ care atestă vechimea în muncă;”.

literele d) și e) vor avea următorul cuprins:

„d) certificatul de cazier judiciar detaliat;

e) declarația de avere și interese personale pentru anul fiscal precedent, în conformitate cu modelul prevăzut în anexa nr. 1 la Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.”;

la alineatul (5), textul „, Muncii și Protecției Sociale” se exclude.

7. Articolul 16:

la alineatul (1):

textul „din 7 membri, dintre care doi membri desemnați de către Consiliul Superior al Magistraturii, doi membri desemnați de Consiliul Superior al Procurorilor și trei membri” se substituie cu textul „din 7 membri și 3 membri supleanți, dintre care doi judecători și un judecător supleant desemnați de Consiliul Superior al Magistraturii, doi procurori și un procuror supleant desemnați de Consiliul Superior al Procurorilor, precum și trei membri și un membru supleant”; cuvintele „de Institut” se substituie cu cuvintele „de Consiliu”;

la alineatul (3), după cuvintele „nu pot face parte membrii” se introduce textul „Consiliului Institutului.”.

8. La articolul 17 alineatul (5), litera d) se completează cu textul „, precum și rezistența emoțională”.

9. Articolul 18:

la alineatul (1), textul „24 de ore” se substituie cu textul „2 zile lucrătoare”;

la alineatul (2), după cuvintele „se desemnează de Consiliu” se completează cu textul „în condițiile art. 16 alin. (1) și (3)”.

10. La articolul 22 alineatul (1) litera b), după cuvântul „nepromovarea” se introduc cuvintele „repetată a”.

11. Articolul 26:

la alineatul (1), după cuvintele „în fața Comisiei pentru examenele de absolvire” se introduce textul „, care este constituită în modul stabilit de Consiliu”;

la alineatul (2), după cuvintele „nu pot face membrii” se introduce textul „Consiliului Institutului.”;

la alineatul (5), textul „24 de ore” se substituie cu textul „2 zile lucrătoare”.

Art. III. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția articolului II punctul 1 în partea ce modifică și completează articolul 6 alineatele (2) și (2¹), care va fi pus în aplicare

după încetarea sau revocarea mandatului la trei membri ai Consiliului Institutului Național al Justiției desemnați de Consiliul Superior al Magistraturii.

(2) Până la intrarea în vigoare a articolului II punctul 1 în partea ce modifică și completează articolul 6 alineatele (2) și (2¹), Consiliul Superior al Magistraturii și Consiliul Superior al Procurorilor nu pot desemna noi membri în Consiliul Institutului Național al Justiției.

(3) Modificările în partea ce ține de nivelul instanțelor judecătorești și a procuraturilor din cadrul cărora pot fi desemnați membrii judecători și procurori vor fi puse în aplicare pe măsura încetării sau revocării mandatului la membrii actuali ai Consiliului Institutului Național al Justiției.

(4) În termen de o lună de la data publicării prezentei legi, Institutul Național al Justiției va aduce actele sale în concordanță cu prezenta lege.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative a fost elaborat de Ministerul Justiției.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul urmărește implementarea acțiunii 1.1.4. a) din *Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025*, aprobat prin *Legea nr. 211/2021*, care prevede: „*Instituirea unui mecanism de declarare și verificare a averii și integrității candidaților la etapa admiterii la Institutul Național al Justiției, a numirii în funcția de judecător și procuror și a promovării/transferării în funcție.*”.

Această acțiune are drept scop instituirea obligației de declarare a averii la etapa admiterii la Institutul Național al Justiției, în vederea asigurării integrității transparente în rândul viitorilor audienți ai Institutului.

Adițional, proiectul urmărește îmbunătățirea unui șir de aspecte administrative ce se referă la componența, selectarea și activitatea organelor de conducere ale Institutului Național al Justiției (în continuare – Institutului), în vederea asigurării unei reprezentativități proporționale a organelor de administrare a sistemului justiției.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul prevede următoarele modificări esențiale:

1. Obligația completării și anexării la cererea de înscriere la concursul de admitere pentru formarea inițială a declarației de avere și interese personale.

Pentru a asigura criteriul de transparență și integritate în procesul de admitere la formarea inițială, se propune obligarea candidaților să depună declarația de avere și interese personale pentru anul fiscal precedent, în conformitate cu modelul prevăzut în *Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale*.

Acest mecanism este similar celui existent în cazul concursurilor pentru funcțiile de judecător și procuror, reglementat în *Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului*, precum și *Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură*.

2. Instituirea unui număr egal între membrii Consiliului Institutului desemnați de CSM și CSP.

La moment, în Consiliul Institutului, din partea CSP sunt desemnați 4 membri procurori. Iar din partea CSM sunt desemnați 7 membri judecători. O asemenea distribuție inegală a membrilor dintre cele două autorități de administrare a sistemului justiției este inechitabilă și aduce atingere asupra reprezentării a intereselor legitime ale comunității procurorilor.

Or, activitatea INJ este îndreptată, cu precădere, spre formarea inițială și continuă, atât a judecătorilor, cât și a procurorilor. Iar în cazul în care membrii judecători au o pondere mai mare în cadrul Consiliului, acest fapt poate determina predominarea unor decizii instituționale axate pe viziunea, experiențele și necesitățile judecătorilor. Prin urmare, membrii procurori au posibilități mai reduse de a influența decizii esențiale care țin de:

- a) strategia de dezvoltare a Institutului, precum și planul de acțiuni pentru implementarea acesteia;
- b) numărul de locuri care sunt scoase la concursul de admitere pentru formarea inițială a candidaților la funcțiile de judecător și de procuror;
- c) metodologiile de determinare a necesităților de formare inițială și continuă, etc.

Astfel, în vederea asigurării unei reprezentativități echitabile între membrii judecători și procurori ai Consiliului, proiectul propune ca din partea CSM și CSP să fie desemnați, în mod egal, câte 3 membri.

3. Prevederea expresă a nivelelor instanțelor judecătorești și a procuraturilor din cadrul cărora pot fi desemnați membrii judecători și procurori.

Această prevedere este necesară în vederea asigurării, în cadrul Consiliului, unui număr proporțional de membri în raport cu structura sistemului judiciar și a procuraturii.

Astfel, se propune următoarea repartizare:

1) 3 membri desemnați de Consiliul Superior al Magistraturii din rândul judecătorilor, după cum urmează:

- a) un judecător din cadrul Curții Supreme de Justiție;
- b) un judecător din cadrul curților de apel;
- c) un judecător din cadrul judecătoriilor.

2) 3 membri desemnați de Consiliul Superior al Procurorilor din rândul procurorilor, după cum urmează:

- a) un procuror din cadrul Procuraturii Generale;
- b) un procuror din cadrul procuraturilor specializate;
- c) un procuror din cadrul procuraturilor teritoriale.

În așa mod va fi asigurat criteriul obiectiv de reprezentativitate a judecătorilor și procurorilor per sistemul judiciar și a procuraturii.

4. Excluderea membrului Consiliului Institutului desemnat din partea Consiliului Rectorilor din Republica Moldova și atribuirea unui membru desemnat de ministrul justiției.

Consiliul Rectorilor din Republica Moldova reprezintă o instituție cu activitate nepermanentă, fiind compus, preponderent, din persoane fără studii juridice. Astfel, atribuția acestei instituții de a desemna un membru în cadrul Consiliului Institutului este improprie.

Pornind de la faptul că procedura de organizare și desfășurare a concursului, precum și criteriile de selectare a candidaților din partea Consiliului Rectorilor, sunt aprobate de ministrul justiției, se propune atribuirea a unui membru suplimentar desemnat de către acesta (2 în total).

5. Un membru desemnat de Președintele Republicii Moldova.

În conformitate cu *Constituția Republicii Moldova*, precum și *Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului*, Președintele Republicii Moldova dispune de atribuții esențiale în cariera judecătorilor. Astfel, judecătorii instanțelor judecătorești se numesc în funcție de către Președintele Republicii Moldova. Mai mult ca atât, acesta poate respinge o dată candidatura propusă în cazul depistării unor probe incontestabile de incompatibilitate a candidatului cu funcția respectivă, de încălcare de către acesta a legislației sau de încălcare a procedurilor legale de selectare și promovare a lui.

Prin urmare, pornind de la atribuțiile constituționale ale Președintelui Republicii Moldova în materia carierii judecătorilor, se propune atribuirea unui membru al Consiliului desemnat de Președintele Republicii Moldova.

6. Condiția selectării directorului al Institutului doar din rîndul persoanelor cu studii superioare complete în drept.

Funcția primordială a Institutului constă în realizarea formării inițiale și continue a judecătorilor și procurorilor. Prin urmare, este imperativ ca directorul Institutului să fie ales doar din rîndul persoanelor cu studii superioare complete în drept.

Adițional, în vederea extinderii numărului de potențiali candidați la funcția de director și director adjunct, se propune luarea în calcul a experienței profesionale din ultimii 3 ani (nu 7 ani, precum este în prezent).

4. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului de lege nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din bugetul public național.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

După adoptarea proiectului de lege va fi necesară ajustarea actelor normative aprobate de Institutul Național al Justiției.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, proiectul hotărîrii este plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte de acte normative remise spre coordonare*.

De asemenea, conform prevederilor art. 20 al *Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, elaborarea prezentului proiect de lege a fost demarată odată cu publicarea pe pagina web oficială a Ministerului Justiției la compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Anunțuri privind inițierea elaborării actelor normative*, a anunțului de inițiere a procesului de elaborare.

Proiectul a fost supus avizării cu INJ, CSM, CSP, Președintele Republicii Moldova, Procuratura Generală, CSJ, Curtea de Apel Chișinău. Obiecțiile și propunerile înaintate au fost expuse și examinate în tabelul de sinteză la proiect.

7. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul a fost transmis Centrului Național Anticorupție pentru efectuarea expertizei anticorupție prin demersul Cancelariei de Stat nr. 18-23-4325 din 28 aprilie 2022.

Ulterior, proiectul definitivat, împreună cu sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor), a fost expediat repetat către Centrul Național Anticorupție prin scrisoarea oficială nr. 03/4850 din 2 iunie 2022.

Până în prezent, Centrul Național Anticorupție nu a efectuat expertiza anticorupție în termenul prevăzut de art. 28 alin. (6) din *Legea integrității nr. 82/2017*.

Ministru

Sergiu LITVINENCO